Járművek

Mk48-as mozdonyok (2948)

[1]Az 1950-es évek végén a korábbi keskeny nyomközű motorkocsik gyártása során szerzett tapasztalatokat felhasználva dízelmozdony tervezésébe kezdtek a győri Wilhelm Pieck Vagon és Gépgyárban. A típus alapjául az 1959-ben bemutatott M28-as gép tervei szolgáltak, a forgóvázak pedig a Ganz Camot motorkocsik mintájára készültek. 1958-ban kigördült az első dízel-mechanikus Mk48-as mozdony, amelyből 2 év alatt 12 példányt értékesítettek. 1960-tól a gépek hidraulikus erőátvitellel készültek, magyar illetve cseh megrendelők részére összesen 50 mozdony lett gyártva 1961-ig.

A MÁV keskeny nyomtávolságú hálózatán az Mk45-ös (2945-ös) mozdonyok mellett ez a legelterjedtebb típus, a személyszállítás szüneteltetéséig a Kecskeméti KK és Nyíregyházi Nyk meghatározó vontatójárművei voltak, rendszeresen közlekednek a Balatonfenyves GV-n, de megfordultak a budapesti Gyermekvasúton is. A mozdonyok új sorozatszáma: 2948.

[2]

[3]

[4]

A típus az Állami Erdei Vasutaknál is népszerű, az ország számos pontján, és még külföldön is találkozhatunk velük. Egy miskolci, illetve egy szilvásváradi mozdony remotorizációs korszerűsítésen esett át, ezek Európai Uniós támogatással hibrid meghajtásúvá lettek átépítve.

C50-es mozdonyok (2920)

A második világháborút követően a hazai gazdasági vasutak a meglévő vegyes összetételű járműparkjukkal nem voltak képesek ellátni a növekvő szállítási igényeket, ezért a Gazdasági Vasutak Igazgatósága 1948-ban pályázatot írt ki 600 - 760 mm nyomtávolságú dízelmozdonyok beszerzésére. Néhány kisebb sikerű típus után a Szállítóberendezések Gyára a MÁV Északi Járműjavítóval közösen fejlesztette ki a C50-es típust, amely a Csepel dízelmotor 50 lóerős teljesítménye után kapta típusjelét.

[5]

[6]

[7]

A gyártás 1952-ben kezdődött az Északi Járműjavítóban, majd 1968-ig közel 250 mozdony gördült ki az üzem kapuján. A MÁV és a különböző hazai gazdasági vasutak mellett egy 20 darabos megrendelés Észak-Koreából is érkezett. Egyszerű szerkezetüknek köszönhetően kevés karbantartással is megbízhatóan üzemelnek, így máig sokfelé találkozhatunk a típussal.

A típus a kis teljesítménye ellenére a Balatonfenyves Gazdasági Vasúton is meghatározó járműtípus volt a 2010-es évek első feléig.

Baw-g személykocsik (Bax)

Bax 500 sorozat

A keskeny nyomtávolságú személyszállítás minőségének növelése érdekében az '40-es évek végén kezdődött Győrben, majd a MÁV Debreceni Járműjavítóban a Cax, majd Bax sorozatú kocsik kifejlesztése. Az első széria 1949 és 56 között volt gyártásban, ezek még nyitott peronos kivitelben készültek, a mosdó a kocsi közepén volt elhelyezve. Érdekesség, hogy ezekben a kocsikban gyárilag még dohányzó szakasz is volt.

Bax 400 sorozat

1958-tól a kocsik zárt peronnal készültek, ezáltal a hideg téli napokon kevésbé hűlt le az utastér, valamint kedvezőtlen időjárás esetén sem volt kellemetlen az utazás az előterekben. A kocsiszekrény az előtereket leszámítva változatlan maradt, a középre helyezett mosdó miatt a két szakaszba külön-külön kályhát kellett elhelyezni ennél a szériánál is.

Bax 200 és 300 sorozat

1959-ben nagyobb áttervezésen esett át a típus, a jármű egy méterrel hosszabb lett, a mosdó a kocsi végébe került, ennek eredményeként a befogadóképesség 54 főre nőtt. Innentől egy kályha volt középen, az utastér tisztán nemdohányzó kivitelben készült, de középen a szakaszajtó megmaradt.

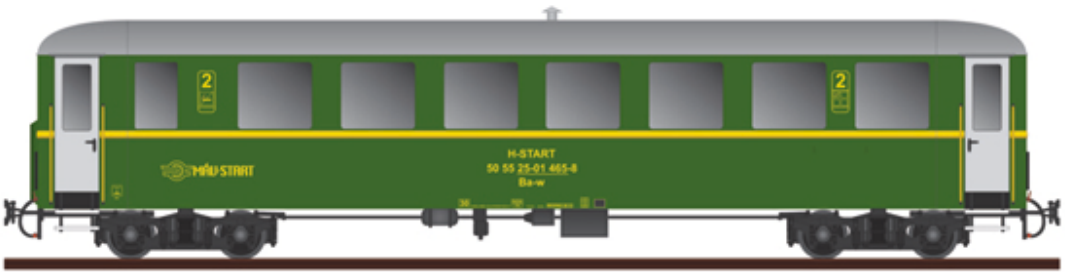
A MÁV által üzemeltetett keskeny nyomtávolságú vonalakon a legnagyobb darabszámban ilyen kocsik közlekedtek, sok még ma is forgalomban van. A Kecskeméti KK és Nyíregyházi NyK hálózat leállítása miatt az itteni kocsik egy része más honállomásokra került át, többek között Balatonfenyvesen is futnak korábban Kecskeméten szolgáló kocsik.

[8]

[9]

[10]

A MÁV-START Balatonfenyves GV-n jelenleg egy darab Bax 200 típusú, illetve 5 darab Bax 300 típusú kocsi közlekedik. Eredeti színük fenyő zöld volt, később azúrkékre fényezték őket, Balatonfenyvesen pedig egy kivételtől eltekintve zöld-sárga színben közlekednek. Budapesten, a MÁV Gyermekvasúton négy felújított, átalakított Bax 200 kocsi közlekedik.

A típus az Állami Erdei Vasutaknál is népszerű, szinte minden vonalon közlekednek. A gyártás óta eltelt több, mint 50 év alatt számos kisebb-nagyobb átalakítást végeztek az üzemeltetők, néhány jármű légfűtésesre lett átépítve, készült 1.-2. osztályú és többcélú teres kivitel, valamint különcélú (szalon) kocsik is közlekednek.

BDa-w személykocsik (BDax)

1970-ben az útipoggyász fuvarozási szolgáltatás teljeskörű biztosítása céljából néhány kocsit poggyászteressé építettek át. Ezek alapja az 1958-ban gyártott Bax 400-as sorozat volt, az átépítés során az eredetileg is nemdohányzó szakasz helyett (tehát a kocsi rövidebb végén) alakítottak ki kb. 7 négyzetméter alapterülettel és 3,5 tonna teherbírással, széles rakodóajtókkal poggyászteret. A személyzet részére a mosdó mellett szolgálati fülkét építettek, ennek fűtését külön kályha biztosította.

A Baw-g kocsikkal ellentétben ez a típus szinte kizárólag a MÁV hálózatán terjedt el, az Állami Erdei Vasutak vonalain sokáig nem volt igény ilyen járműre. A poggyászfuvarozás megszüntetése után a kocsik továbbra is forgalomban maradtak, a nagy csomaggal, vagy kerékpárral utazók kényelmes kiszolgálása érdekében. 2013-ban a MÁV-START felújított, és Balatonfenyvesre állomásított egy ilyen kocsit, ezért már a Balatonfenyves GV – Somogyszentpál vonalon is kényelmesen szállíthatják kerékpárjukat Utasaink. A MÁV Gyermekvasúton is közlekedik egy hasonló kocsi, apró különbség, hogy ebben a mosdó helyett kézmosó fülkét alakítottak ki.

[11]

[12]

[13]

Ba-w „vadászkocsi” (Bak)

[14]A GV Nemzeti Vállalat, majd később a Gazdasági Vasutak vonalain kezdetben csak áruszállítás zajlott, azonban később elindult a személyszállítás is. Ennek ellátására különböző teherkocsiból átalakított, vagy saját készítésű járműveket alkalmaztak, de ezek minősége messze elmaradt az elvárttól. A szolgáltatás fejlesztése érdekében 1952-től új, kis tengelyterhelésű, egyszerű felépítésű, viszonylag rövid kocsitípust fejlesztett ki a MÁV Debreceni Járműjavító, ez lett a Cak, majd Bak sorozat. A járművek kifejezetten a gazdasági vasutak igényeinek megfelelően készültek, ezért – az ekkor már szintén gyártásban lévő – Bax kocsiknál is egyszerűbb kivitelűek voltak. A 28 ülőhelyes sorozat jellemzője a vas alvázra épített favázas felépítmény, WC-vel és villanyvilágítással ellátva.

[15]
A növekvő utasforgalom miatt a fenyvesi vonalon is egyre inkább kiszorították a Bak kocsikat a nagyobb befogadóképességű, korszerűbb Bax kocsik. Ez azonban nem járt a Bak kocsik leállításával, a járművek teljes felújítást kaptak, vadászvonatként 1986-tól az ezredfordulóig szállítottak esetenként prominens utasokat. A három kocsiból álló szerelvény 32 vendég színvonalas kiszolgálását tette lehetővé.
A szerelvény egy kocsija, a Ba-w 25-01 471 pályaszámú napjainkban is megvan, különkocsiként bármikor megrendelhető. A kocsi alkalmas születésnapi ünnepléshez, baráti beszélgetéshez, vagy akár céges rendezvényhez is. Amennyiben felkeltettük érdeklődését, írjon nekünk az ertekesites [KUKAC] mav-start.hu címre.

Ba-w nyitott személykocsik

Az áruszállítási igények jobb kiszolgálása érdekében az ’50-es évek végén új teherkocsi típust fejlesztettek ki a MÁV Debreceni Járműjavítóban, ekkor született meg a Jah sorozat. A félmagas oldalfalú teherkocsik sorozatjele az egységesítést követően Fa-w lett, ekkor 12 jegyű pályaszámot is kaptak. A teherforgalom csökkenésével a kocsik egyre inkább feladat nélkül maradtak, nagy részük tárolóvágányokon leállítva várta sorsa jobbra fordulását.

2000-ben illetve 2001-ben egy-egy kocsit a MÁV Nyíregyházai Gépészeti Főnökség műhelyében személykocsivá építettek át, innentől kilátókocsiként közlekedtek a nyári menetrendi időszakban. A Nyíregyházi NyK hálózaton 2009 végétől szünetel a személyszállítás, ezért ezekre a kocsikra itt már nem volt szükség. A Balatonfenyves GV utasforgalma viszont növekedésnek indult, nyaranta egyre több kiránduló veszi igénybe a MÁV-START járatait, ezért a két nyitott kocsi 2015-ben át lett állomásítva Balatonfenyvesre, ahol már korábban is közlekedtek nagy népszerűségnek örvendő nyitott kocsik.

[16]

[17]

Ka-w pőrekocsik **[18]**

A Balatonfenyves Gazdasági Vasút hálózatán 1950 és 56 között kizárólag áruszállítás volt, de a személyszállítás elindulása után is megmaradt a rendszeres teherforgalom. Ez a kocsi jól szimbolizálja a bereki gazdaság szállítási feladatait, ami főként erre a típusra hárult. A szállítási teljesítmény 1973-ban kezdett csökkenni, az áruszállítás végül 1990. május 14-ig tartott ki a vonalon. A különböző igények kielégítésére sokféle teherkocsi közlekedett, többek között az 1955-ben gyártott félmagas oldalfalú teherkocsik. A teherkocsit ma más csak üzemi célból, például a pályakarbantartásoknál sínek szállítására használjuk, illetve szerepelt már kisvasúti napon is „színpad kocsiként”.

F-w (lóré) teherkocsik

A hazai gazdasági vasutak születésének idején, 1947-49 körül a teherszállítás fő eszközei a lórék voltak. A kocsik több változatban készültek, eredetük nem teljesen tisztázott, nagy részük még a Monarchia idején készült. 1955-től egységesítették a kocsik, majd R 35 sorozatként új pályaszámot kaptak.

A majdnem 5000 darabból álló flotta mára jelentősen megfogyatkozott, mindössze három eredeti állapotú kocsi maradt fenn, melyből kettő Balatonfenyvesen, egy pedig Nagycenken látható.

1992-ben átszámozták őket, akkor az F-w 600 sorozatszámot kapták. A két megmaradt járművet 2015-ben korhűen felújították a MÁV-START Nagykanizsai Járműbiztosítási Központ munkatársai a Balatonfenyves GV napjára, ekkor visszakapták eredeti pályaszámukat.

[19]

[20]

Járműbeszerzés

A megnövekedett személyszállítási igények kielégítése érdekében, az utóbbi években négy új kocsival bővült a járműpark, melyek korábban a kecskeméti kisvasúton közlekedtek: kettő „BDax” (BDa-w) személykocsival és kettő „Cax” nyitottperonos személykocsival.

[21]

Forrás:https://www.mavcsoport.hu/mav-szemelyszallitas/szolgaltatasok/balatonfenyvesi-kisvasut/jarmuvek

Hivatkozások
[1] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/2948.png?itok=941pb43o [2] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/2948_1.jpg?itok=WQAMFK_B [3] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/2948_2.jpg?itok=mK8dUPZy [4] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/2948_3_0.jpg?itok=1nqy0oNt [5] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/2920_1.jpg?itok=ytJrHrDu [6] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/2920_2.jpg?itok=8dwRLsmZ [7] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/2920_3.jpg?itok=kznqIR6e [8] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/bawg_1.jpg?itok=mAqA2KH- [9] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/bawg_2.jpg?itok=8qnkWYxx [10] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/bawg_3.jpg?itok=EYhsm0-j [11] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/bdaw_1.jpg?itok=uxSxzf1- [12] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/bdaw_2.jpg?itok=oVmWyesx [13] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/bdaw_3.jpg?itok=gwfkXF4n [14] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/baw_1.jpg?itok=yOrwPGL4 [15] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/baw_2_0.jpg?itok=XRhiKN1T [16] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/baw_nyitott_1.jpg?itok=aSL-mANr [17] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/baw_nyitott_2.jpg?itok=Zd5dWLZw [18] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/kaw_1.jpg?itok=x5VTXDu3 [19] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/fw_1.jpg?itok=4-7SnRDZ [20] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/fw_2.jpg?itok=T1ZVebjz [21] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/styles/width_1260/public/upload/ba-w_es_bda-w.jpg?itok=1ZMuxdPK